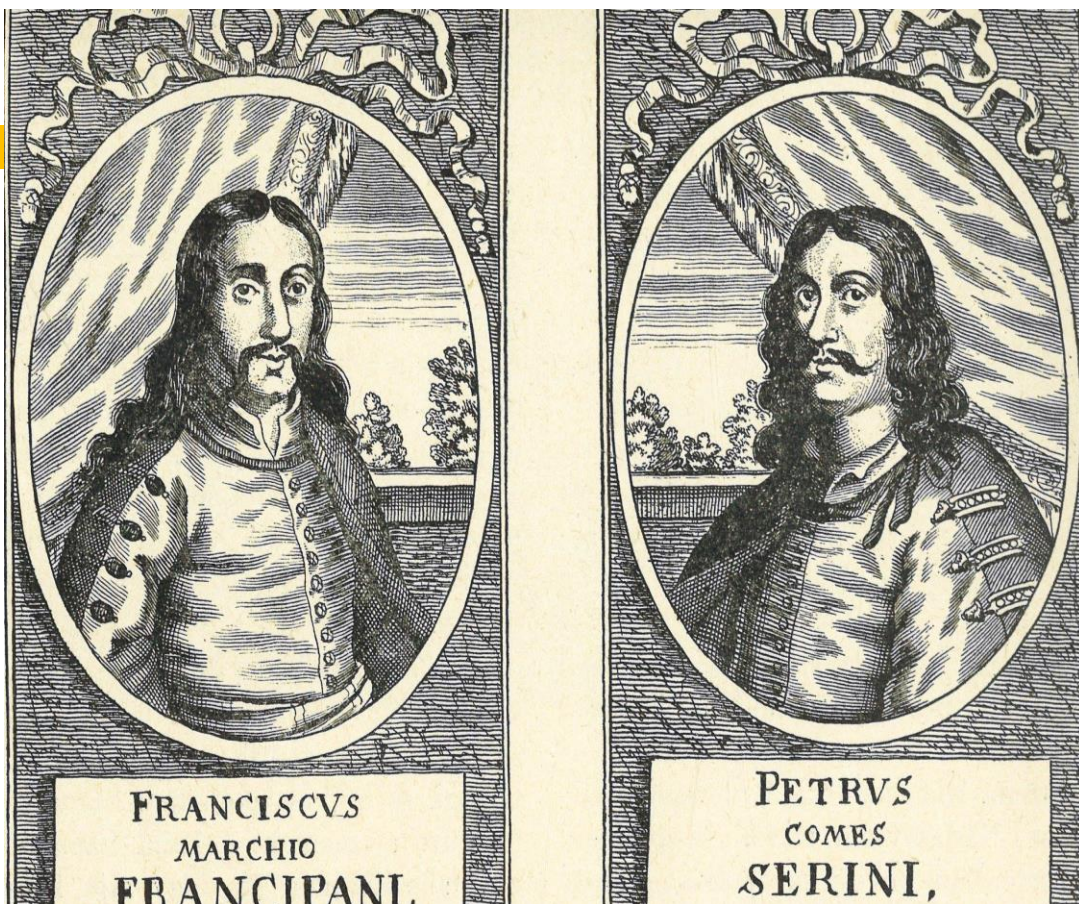

30. 4. 2021.
350 GODINA OD SMRTI PETRA
ZRINSKOG I FRANA KRSTE
FRANKOPANA

I. IZVORI SNAGE ZRINSKIH I FRANKOPANA

Najznačajniji su hrvatski velikaški rodovi od 11. do 17. stoljeća i bili su nositelji i branitelji Hrvatske protiv Osmanlija i habsburškog apsolutizma.

Posjedi Frankopana bili su u istočnom Gorskom kotaru i jugozapadnom Pokuplju.

Zrinski su bili nasljednici roda Šubića, a zvali su ih Bribircima. Prezime Zrinski dobili su kada im je sjedište premješteno u Zrin. Njihovo posljednje sjedište bilo je u Čakovcu.

II. OSMANSKO CARSTVO I EUROPA KRAJEM 17. STOLJEĆA

- Osmansko Carstvo bilo je jedna od najmoćnijih država u Europi.
- Zrinski, hrvatsko-ugarski plemići, su u 17.st. uspješno ratovali protiv Osmanskog Carstva.
- Leopold I., habsburški car i ugarsko-hrvatski kralj, također je ratovao protiv Osmanlija i neuspješno protiv Francuza.

KARTE

• Hrvatski plemićki rodovi

Izvor: Ante Birin, Tomislav Šarlija, Mario Samarin, 2018., Školski povijesni atlas, Alfa

• Europa početkom 18.st.

Izvor: Ante Birin, Tomislav Šarlija, Mario Samarin, 2018., Školski povijesni atlas, Alfa

III. RAT S OSMANLIJAMA 1663. I VAŠVARSKI MIR

https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Opsada_Novog_Zrina_1664._-_bitka_na_Muri.jpg

- Habsburško-turski rat (1663.-1664.) bio je kratak rat u kojemu su Habsburgovci pobijedili Monošterskom bitkom (1664.).
- Habsburšku vojsku u tom ratu predvodilo je hrvatsko i ugarsko plemstvo.
- Uoči te bitke dogodila se osmanlijska opsada i rušenje Novog Zrina.
- Vašvarski mir, nazivan još i sramotnim mirom, bio je mirovni ugovor između Habsburgovaca i Osmanlija kojim su Osmanlije zadržali sva područja koja su Habsburgovci osvojili u ratu.

IV. UROTA HRVATSKIH I UGARSKIH VELIKAŠA

- Osmanska opsada i rušenje Novog Zrina i sklapanje Vašvarskog mira izazvalo je veliko nezadovoljstvo vodećih velikaša u Hrvatskoj i Ugarskoj.
- Organiziran je pokret hrvatskog i ugarskog plemstva protiv apsolutističke politike Habsburgovaca krajem 17.st.
- Otpor je organizirao hrvatski ban Nikola Šubić Zrinski, ali je poginuo u lovu krajem 1664. g.
- Poslije Nikoline smrti na vodeće je mjesto u otporu stupio njegov brat Petar Zrinski koji je imenovan za hrvatskog bana.
- Nezadovoljnicima se tada priključio knez Fran Krsto Frankapan.
- To je bio pokušaj da se Hrvatska i Ugarska oslobode centralizma i apsolutizma kakvim se već upravljalo u austrijskim i češkim zemljama.

V. OTKRIVANJE UROTE

Urotnici pokušavaju pronaći saveznike koji će im pomoći u borbi protiv moćnih Habsburgovaca.

Kao saveznicima obraćaju se Francuskoj, Poljskoj, Mletačkoj Republici i Osmanskom Carstvu.

Imajući dojam da će im Osmanlije pomoći, počeli pripreme za ustanak u travnju 1670. g.

U pobunjeničku vojsku nastoje pridobiti kapetane Banske krajine, plemstvo, građane i seljake.

Otpor je prerastao u otvorenu pobunu.

Habsburgovci su obaviješteni o svim kontaktima urotnika sa inozemnim silama, a ustanak guše vojskom.

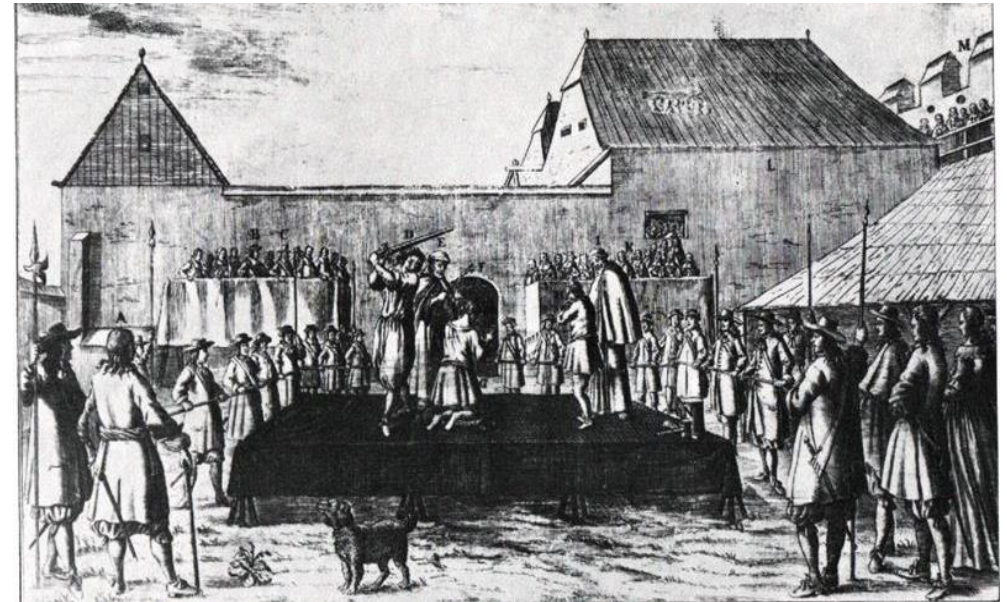
Kralj im obećaje sigurnost u slučaju njihova dolaska u Beč, no provodi potpuno suprotan plan.

VI. POGUBLJENJE HRVATSKIH VELIKAŠA

- Na nagovor zagrebačkog biskupa, Martina Borkovića, 1670. Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan odlaze u Beč.
- Tamo su uhićeni, a Petra Zrinskog kralj je lišio banske časti i proglasio izdajicom.
- Nakon nezakonite jednogodišnje istrage osuđeni su na smrt.
- Prema tadašnjim zakonima hrvatskom plemstvu mogao je suditi samo Hrvatski sabor.
- 30. travnja 1671. godine odrubljene su im glave u Bečkom Novom Mjestu.
- Poslije njihove smrti posjedi su im oduzeti i, a njihove obitelji su proganjane i na kraju nestale.

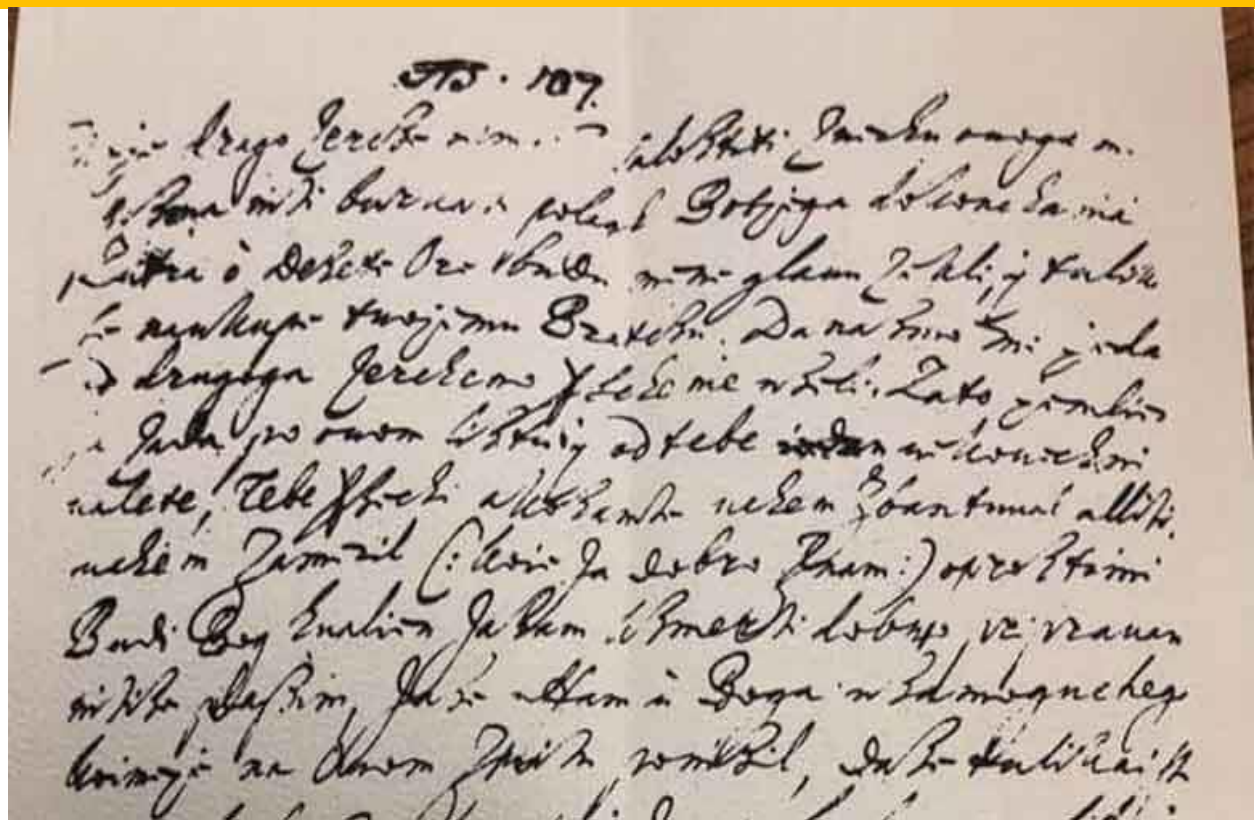
https://narod.hr/wp-content/uploads/2017/04/petar_zrinski_i_fran_krsto_frankopan.png

https://hr.izzi.digital/DOS/773/datastore/10/publication/773/pictures/2020/05/17/1589748801_pismo-zrinski.jpg?v=1614860425

MOJE DRAGO SERCE

- Oproštajno pismo Petra Zrinskog njegovoj supruzi, grofici Ani Katarini Zrinskoj, koje je napisao večer prije svog pogubljenja.
- Pozivamo vas da pročitate jedno od najljepših, najintimnijih, najtužnijih i najčitanijih pisama u hrvatskoj književnosti na poveznici ispod pisma.

VII. POVRATAK U DOMOVINU

- Učitelj naše *Obće pučke škole u Šenkovcu*, Ivan Semeraj, zabilježio je trenutak povratka zemnih ostataka Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u domovinu preko željezničkog mosta na Sutli, u *Školskoj spomenici*.
- U domovini su vraćeni 28. travnja 1919., tek nakon propasti habsburškog carstva, Austro-Ugarske Monarhije.
- Sahranjeni su 30. travnja 1919. u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije i svetih Stjepana i Ladislava u Zagrebu

http://lib.irb.hr/web/media/k2/items/cache/52a1a12ad7897ab6e2b704a59e1d84a3_XL.jpg

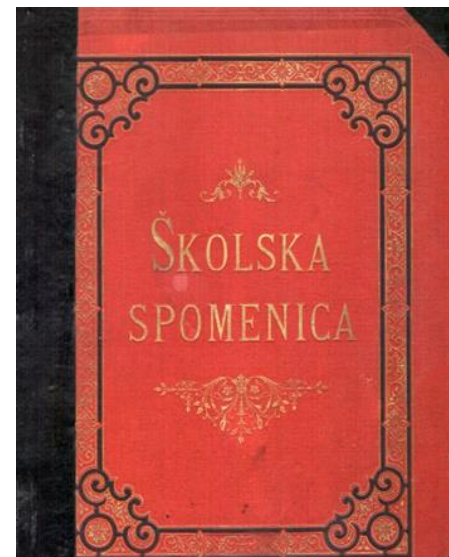
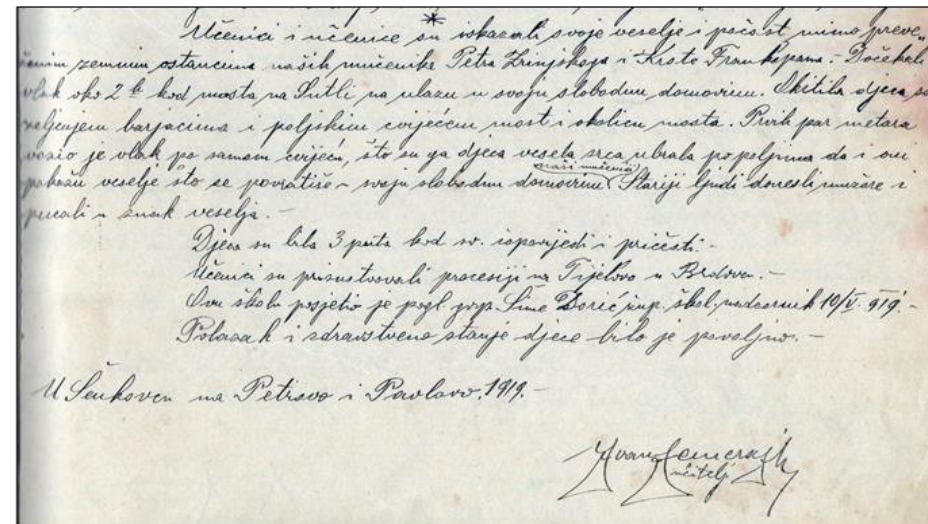

<http://detne.ws/1selDxv>

Godina 1919.

Učenici i učenice su iskazali svoje veselje i počast mimo preveženim zemnim ostacima naših mučenika Petra Zrinjskoga i Krste Frankopana. Dočekali vlak oko 2 h kod mosta na Sutli na ulazu u svoju slobodnu domovinu. Okitila djeca sa zeljenjem barjacija i poljskim cvijećem most i okolicu mosta. Prvih par metara vozio je vlak po samom cvijeću, što su ga djeca vesela srca ubrala po poljima da i oni pokažu veselje što se povratit će u svoju slobodnu domovinu naši mučenici. Stariji ljudi donesli mužare i pucali u znak veselja.

Ivan Semeraj
učitelj

IZVORI ZNANJA

-
- https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Habsbur%C5%A1kotski_rat_1663._%E2%80%93_1664
 - <https://povijest.net/>
 - <https://hr.izzi.digital/DOS/773/12981.html>
 - <https://narod.hr/kultura/30-travnja-1919-zagreb-preko-100-000-zagrepcana-na-glavnom-kolodvoru-docekalo-svoje-zrinske-i-frankopane>
 - <https://povijest.net/zrinsko-frankopanska-urota/>
 - <http://virtualna.nsk.hr/zrinski/1671/04/29/zrinsko-frankopanska-urota/>
-

HVALA NA PAŽNJI

Ana Skledar 6.a, Mia Vujaković 6. b
